

CUPRINS

Introducere	9
Prefață	11
CAPITOLUL I	
Metode și tehnici în asistența socială – note introductive	13
Metodologia asistenței sociale – generalități	13
Ce este metodologia?.....	22
Ce este metoda?.....	25
Relațiile dintre concepte	26
Cunoștințe, abilități și deprinderi necesare asistentului social	30
Metode, tehnici și instrumente utilizate în managementul de caz	31
Rolul echipei multidisciplinare în managementul cazului.....	31
Bibliografie	35
CAPITOLUL II	
Metoda documentării în asistența socială	37
Documentarea. Definiție și utilitate	37
Clasificarea documentelor	36
Importanța înregistrării datelor.	41
Cerințe în elaborarea documentelor.....	42
Principalele forme de înregistrare a datelor.	42
Analiza conținutului documentelor.....	44
Bibliografie	53
ANEXE	54
CAPITOLUL III	
Metoda întrevederii în asistența socială	61
Definiția întrevederii	57
Tipurile de întrevedere	63
Avantajele întrevederii.....	66
Tehnici de convorbire și competențele asistentului social	67
Întrevederea în Managementul de Caz	68
Întrevederea utilizată în Sistemul de Probațiune	70
Bibliografie	72
ANEXE	73
CAPITOLUL IV	
Metoda observației în asistență socială	77
Definiția observației	77
Tipuri de observație	78
Utilizarea observației în managementul de caz.....	80
Repere în elaborarea ghidului de observație ca document standardizat	81

Observarea comportamentului verbal și nonverbal al clientului.....	85
Avantaje și dezavantaje ale metodei observației.....	87
Deprinderile de observare ale asistentului social.....	89
Bibliografie	90
ANEXE	91

CAPITOLUL V

Metoda interviului în asistența socială	96
Interviul. Definire și caracteristici.....	96
Tipurile de interviu	97
Etape în pregătirea primului interviu.....	100
Regulile comunicării eficiente	103
Abilități și deprinderi ale asistentului social în timpul interviului	104
Documente, formulare standard	107
Ghidul de interviu.....	108
Interviul de tip Focus-Grup (interviul de grup focalizat).....	108
Bibliografie	111
ANEXE	112

CAPITOLUL VI

Metoda chestionarului în asistență socială	117
Chestionarul. Definire și caracteristici	117
Avantaje și dezavantaje ale utilizării chestionarelor.....	118
Modalități de administrare ale chestionarelor	120
Clasificarea tipurilor de chestionar	121
Tipuri de întrebări din conținutul unui chestionar	127
Elaborarea unui chestionar adecvat din punct de vedere științific	130
Bibliografie	133
ANEXE	134

CAPITOLUL VII

Metode de transmitere a chestionarelor în format on-line	
(Contribuții Laura Stanciu).....	147
Transmiterea chestionarelor prin E-mail. Avantaje și dezavantaje	150
Intranet/internet prin pagina Web. Avantaje și dezavantaje	151
Etica cercetărilor derulate online	152
Platforme online utilizate pentru crearea și transmiterea de chestionare în mediul virtual	155
Bibliografie	163

CAPITOLUL VIII

Metoda biografică în asistență socială	164
Locul și rolul metodei biografice în cercetarea calitativă	164
Accepțiunile metodei biografice	165
Tipuri și criterii de clasificare a biografiilor sociale	166
Metoda biografică în evaluarea copiilor în Asistența Socială	170
Evaluarea relațiilor familiale prin intermediul genogramei și al ecomapei	179

Definirea genogramei	179
Tipologia relațiilor familiale	180
Modalități de utilizare a genogramei	181
Simboluri grafice utilizate în genograma familiei	182
Ecomapa cu aplicații în Asistența Socială	183
Reguli în construirea ecomapei.....	185
Observații și recomandări în elaborarea Genogramei și Ecomapei	186
Bibliografie	188

CAPITOLUL IX

Studiul de caz în asistență socială 189

Definire și caracteristici	189
Tipologia studiilor de caz	190
Avantaje și dezavantaje ale studiului de caz în practica asistențială ..	191
Colectarea informațiilor pentru studiul de caz	193
Istoricul cazului	194
Planurile de servicii și/sau tratament.....	194
Bibliografie	195
ANEXE	196

Introducere

Lucrarea *Metode și tehnici în asistența socială* se adresează studenților de la Programul de licență al Departamentului de Psihologie, Asistență socială și Științe ale Educației, al Universității „Ovidius” din Constanța. Suportul de curs este conceput în acord cu standardele ARACIS și reflectă cerințele Fișelor analitice ale unor discipline obligatorii din planul de învățământ al specializării Asistență socială, acoperind nevoia de cunoaștere a studenților în domeniul culegerii de date, evaluării și diagnozei sociale.

Dorința noastră de a realiza un material inteligibil, atractiv și util pentru uzul studenților, este generată de o experiență de peste 15 ani în formarea asistenților sociali, la nivel de studii de licență.

Delimitările conceptuale, taxonomia termenilor de specialitate, utilitatea și aplicabilitatea acestora în practica domeniului, se împletesc constant pe parcursul lucrării cu descrierea profilului autentic-umanist al viitorului asistent social, cu abilitățile și deprinderile necesare acestuia în relaționarea empatică și în comunicarea cu clienții săi, cel mai adesea proveniți din rândul grupurilor vulnerabile.

Noțiunile inovative și tendințele contemporane în profesia asistențială, identificate în lucrările de specialitate ale unor autori străini, sunt aduse în atenția studenților noștri după ce au fost trecute prin filtrul realităților românești și confruntate cu problematica socială specifică, privită în context istoric și cultural.

După cum am menționat deja, materialul este conceput cu și pentru studenți, fiecare capitol incluzând exemple ilustrative din portofolii, lucrări de absolvire de excepție, ori studii prezentate la conferințe naționale și internaționale, realizate sub îndrumarea noastră. Fotografii din arhivele personale ale autorilor, chestionare, ghiduri de observație și de interviu concepute de către

aceștia, studii de caz din conținutul cercetărilor lor sunt valorificate în lucrare, fiind menite să aducă mai aproape de înțelegerea și de sufletul aspiranților la profesia asistențială, cunoașterea și căile investigației sociale.

Un capitol de noutate al lucrării face referire la cercetarea derulată online, pe baza chestionarelor administrate în mediul virtual, o adaptare flexibilă necesară depășirii limitelor cercetării și totodată, o necesitate impusă de contextul pandemic pe care-l traversăm.

Mulțumim tuturor studenților noștri, care ne-au inspirat și motivat în elaborarea acestei lucrări, cu o mențiune specială pentru dna Laura Stanciu, căreia îi mulțumim pentru sprijin și pentru implicare!

Autoarele